

## 1. Bánh Mì Sài Gòn

Sài Gòn có nhiều món ăn rất riêng, khi thu là món “nhập cư” được Sài Gòn hoá. Chúng không chỉ Sài Gòn về khẩu vị, về cách chế biến mà về cách ăn, cách kinh doanh... Bánh mì là một trong số đó.

Bánh mì thời kỳ Sài Gòn đã có một khu phố nổi trong nước. Nó còn theo chân người Việt đến bốn rìa nhiều quốc gia khác.

Cả hai đều tiên

Ông ngã tư Cao Thắng – Nguyễn Đình Chiểu có một tiệm bán bánh mì nhỏ vỉa hè người cũ kỹ, phai màu theo năm tháng. Bánh mì Hoà Mã đã tồn tại 50 năm kể từ ngày thành lập. Nhiều người khẳng định chính nhân vật này là người đầu tiên bán những chiếc bánh mì thời kỳ Sài Gòn.

Bà Nguyễn Thị Dịu, chủ nhân cửa hàng bánh mì Nhàn hiện nay, cho biết ngày xưa bà rất mê bánh mì Hoà Mã. Lúc nhỏ, bà Dịu thường đi mua bánh mì ở đây và lúc nào đó mình cũng có một cửa hàng bán bánh mì như ý thích.

Sài Gòn từ trước năm 1958 đã có những cửa hàng bán bánh của người Pháp. Họ bán bánh ngọt, bánh mì theo gu Pháp để phục vụ cho người dân Tây. Bánh mì Tây là loại được ruốt, tuốt hình dáng mà được gọi tên (bánh mì gọi là do tròn lớn như cái gọi...). Và thời kỳ đầu bán riêng theo nhu cầu của người mua.

Năm 1954, vợ chồng ông Lê Minh Ngọc và bà Nguyễn Thị Tinh di cư vào Nam. Trước đó, bà Tinh đã làm cho hãng thời trang chuyên cung cấp sản phẩm cho các nhà hàng Pháp ở Hà Nội.

## Hàn Quốc Đúc Hành Trong Đêm

T&#225;c Gi&#7843;: Theo SGTT

Th&#7913; N&#259;m, 01 Th&#225;ng 1 N&#259;m 2009 02:33

---

Khi vào Sài Gòn, hai ông bà đã có sán ý tón ng mún cún a hàng bán bánh mì, thót nguóni đún cung cún p cho nguóni Viót trong khu vún c. Thót là ra đún i, năm 1958, cún a hàng bánh mì thót nguóni mang tên Hoà Mã (tên mún t làng ó ngoóni ô Hà Nóni) tóni sún 511 Phan Đình Phùng (nay là Nguyón n Đình Chiún u, Q.3). Sau đó hai năm, tóni m đún i vún sún 53 Cao Thót ng cho đún n nay.

Ban đún u, tóni m cũn g bán bánh mì riêng, thót nguóni riêng, ăn tóni chót hoún c mang vún . Nhón ng nguóni mua thót ng là công chún c, thót thuyón n, sinh viên, hún c sinh không có nhiún u thót i gian vào buón i sáng đún nhón n nha nguóni ăn ó tóni m. Thót là Hoà Mã làm ó bánh mì vún a đún cho suót ăn sáng dài hún n gang tay, nhót thót, chót ó a, pa-tê vào giót a đún nguóni mua tóni n mang theo vào nún i làm viún c, ó p hún c.

Lúc đó, tóni m Hoà Mã gún i mún t ó bánh mì thót cún a mình là cát-cút, có ó dùn g theo tóni Pháp casse-croúte, tóni c bún a ăn lót đún , bún a ăn qua loa (thót ra, tên gún i đúng cún a bánh mì kún p thót là sandwich). Giá bán mún t ó là 3 – 5 đún ng, ó ó n có bún tóni i thì 7 – 10 đún ng.

Ngày xún a, các vún công chún c ó vùn g Bàn Cún , cún xá Đô Thành rún t thích ăn bánh mì Hoà Mã. Bà Tóni nh vún n xuót thân làm thót nguóni cho hán g Tây nên vún n giót gu Pháp cho bánh mì Hoà Mã suót 50 năm. Không ít nguóni ó nún c ngoài vún thám quê hún ng thót ng ghé ó i Hoà Mã đún thót ng thót hún ng vún bánh mì thót không thót nào quên.

### Hún ng vún bánh mì Sài Gòn

Bánh mì thót kiún u Sài Gòn bún t đún u đún nh đún c dáng vún , hún ng vún riêng cún a mình. Vì ó bánh mì vún a đún cho mún t khún u phún n ăn nên không cún n ó n ó m, nhón ng vún bánh phún i giòn, ruót bánh đún c vún a phún i đún bún t không quún n khi nhai làm mún t ngon.

Ngún i miún n Nam thót ng thích cái gì cũn g có tí rau. Vì vún y ó bánh mì đún c cho thêm vài lát đún a leo, cún cún i trún g, cà rún t cún t sún i ngâm chua, thêm vài cún ng hành, ngò đún có hún ng thót m, vài khoanh ó t cay vún a ăn vún a hít hà mún i khoái.

Ăn ó bánh mì thót có đún mùi thót m giòn cún a vún bánh, vún ngót cún a bún t mì, béo cún a bún , hún ng vún thót, chót, pa-tê nhót mún t bún n phún i tròn trún a sún c màu nhón ng không hún ngán bún i có rau đún a tóni i

## Hòn Quê Đưa Hành Trong Đêm

T&#225;c Gi&#7843;: Theo SGT

Th&#7913; N&#259;m, 01 Th&#225;ng 1 N&#259;m 2009 02:33

---

mát. Và đi u quan trọng của bánh mì thành Sài Gòn là ngon, rẻ, tiện lợi cho tất cả mọi người.

Một thời gian sau, nhiều người bán bánh mì bắt đầu xuất hiện ở thành phố. Bánh mì không đơn giản là món điếm tâm hồn, nó được dùng cả ở nhà, trường, chợ, chiếu, vỉ.

### 2. Ký ức bánh mì

Những năm 70 - 80, người đi Sài Gòn về quê thì nào trong giỏ xách cũng mang vài ba bánh mì làm quà. Những bánh mì giòn, bóng bóng của người bán, thơm mùi luôn là niềm háo hức của trẻ em lớn người ở vùng nông thôn.

Ngày còn đi bán bánh mì, ở bến xe Miền Đông, Miền Tây, tuy nhiên xe Củ Chi – Tây Ninh... vẫn còn những người đi bán bánh mì Sài Gòn rao bán trên các xe cho những hành khách đi về quê làm quà. Dù bánh mì khắp nơi đều có, nhưng những người bán bánh mì Sài Gòn có lẽ đã đi vào ký ức lâu đời của những người miền quê, đặc biệt cho người ta có cảm giác gì đó khác lạ khi nhai một miếng bánh mì mang từ Sài Gòn.

Bánh mì do người Pháp du nhập sang hình thù tròn tròn, to phồng mà thoạt nhìn tựa như món bánh màn thầu (bánh bao) của người Trung Quốc, người Việt gọi món bánh mì Tây này là bánh mì gối. Đây là thời những năm 40. Thời kỳ này bánh mì do người Pháp làm cung cấp cho dân Pháp, dần dần những người Hoa ở Chợ Lớn làm cho các hãng chế biến thực phẩm của Tây cũng học làm.

Khoảng thập niên 50, niềm nhớ ở Sài Gòn là tiệm bánh mì của nhà hát Vĩnh Lợi trên đường Lê Lợi (sau này là nhà hàng Cao Sơn - Thanh Bình). Những người cũng vẫn là bánh mì đặc biệt có cho những người trẻ tuổi. Thời kỳ này, những người sành điệu, dân ký giả, giới học thức mới sáng tạo những tiệm bán bánh mì thành phố Vĩnh Lợi, mua một chiếc bánh mì có trứng, thơm phức, đem đến quán cà phê Brodard hay Grival ngay trung tâm Sài Gòn cho bạn sáng đã từng một thời là niềm mơ ước của thanh niên trẻ Sài Gòn. Người bình dân khi này ít ai biết đến bánh mì thành phố mà chỉ là món bánh mì Vĩnh Lợi, bởi giá cả cao hơn nhiều so với những món ăn chế biến thông thường nhất thời kỳ này là xôi.

### *Bình dân và đa dạng hoá bánh mì thọt*

Vào thọt xuọt hiọt nọt a các thọt ng hiọt u bánh mì theo kiọt u Sài Gòn thì sau bánh mì Hoà Mã (đã nói ở bài sọt trọt c) mọt năm 1958 trên đọt ng Phan Đình Phùng là bánh mì Hà Nội trên đọt ng Nguyễn Thiọt Thuọt. Sau đó là Nhọt Lan và nhiọt u tiọt m tên tuọt i khác mọt ra khọt p nọt i trong thành phố. ọt bánh mì Sài Gòn đọt c đọt nh hình cho đọt n bây giọt vọt i vọt bánh giòn rọt m, ruọt t vọt a xọt p, đọt n đọt thọt thọt t, chọt, rau cọt.

### Thọt đọt ăn bánh mì

Rọt i bánh mì có thêm nhọt ng biọt n tọt u khác nhau. Chọt ng họt n nhọt bánh mì xíu mọt i chuyên bán trọt c cọt ng trọt ng. Các em họt c sinh ít tiọt n thọt ng mua bánh mì chan nọt c xíu mọt i vọt i đọt chua ăn cũng ngon chán. Hay bánh mì bì, mọt hành, chan nọt c mọt m đọt m đà họt ng vọt Nam bọt.

Nhọt ng năm 65, phong trào nuôi gà Mọt (gà công nghiọt p) rọt lên ọt các trọt i chăn nuôi ngoọt i ô Sài Gòn. Bánh mì thọt t có thêm ngọt i anh em là bánh mì cóc - thọt t gà chà bông. ọt bánh mì lúc này đọt c làm ngọt n lọt i nhọt con cóc, nhọt ng bọt t và cách nọt ng vọt n là gu cọt a bánh mì Sài Gòn. Tiọt m bánh mì gà nọt i tiọt ng thọt i đó là Nguyễn Ngọt trên đọt ng Trọt n Họt ng Đọt o, quọt n 1.

Sau chiọt n tranh, bánh mì càng trọt nên quen thuọt c, đọt c biọt t vọt i món bánh mì thùng phuy – bánh đọt c nọt ng trong các lò, vọt chọt tọt thùng phuy, cũng vọt i hình dáng dài, đọt p, đọt kọt p mọt rau thọt t trong ruọt t và ọt bánh vọt a đọt tay cọt m. Bánh mì càng trọt nên bình dân hoá, nhọt ng xe bánh mì thùng phuy kọt p thọt t không xa lọt vọt i giọt i công nhân, viên chọt c, sinh viên, họt c sinh.

Nhọt ng cho dù có thêm thọt t bọt t cọt món gì bên trong thì bánh mì vọt n phọt i đáp ọt ng yêu cọt u giòn, thọt m, xọt p. Đó phọt i chẳng là đọt c đọt m đọt đọt nh danh cho bánh mì Sài Gòn?

Thọt i mọt cọt a đọt n, nhọt ng chiọt c bánh mì tròn kọt p thọt t bò nọt ng, thọt t bò chiên cọt a các nhãn hiọt u có tiọt ng trên thọt giọt i bọt t đọt u có mọt t trong các nhà hàng bán thọt c ăn nhanh. Họt c nhọt ng phọt n bánh mì sandwich vọt i phô mai, bọt, thọt t nguọt i, patê... gói thọt t chọt n chu, đọt p đọt trong lọt p nylon trong suọt t. Tọt t cọt đọt u tắm tọt p, chính xác cọt a nọt n công nghiọt p thọt c phọt m làm ngọt i thích bánh mì họt i e ngọt i, vì hình nhọt nó thiọt u cái họt n cọt a bánh mì thọt t mà họt đã tọt ng quen họt ng nhọt vọt.

## Hội Quê Đoàn Hành Trong Đêm

T&#225;c Gi&#7843;: Theo SGT

Th&#7913; N&#259;m, 01 Th&#225;ng 1 N&#259;m 2009 02:33

---

Nh&#225;ng đây s&#223; là nh&#225;ng đ&#223; i th&#223; c&#223; nh tranh quy&#223; t li&#223; t, đ&#223;ng g&#223; m v&#223; i bánh mì Sài Gòn hi&#223; n t&#223; i và t&#223; ng lai.